

Studia Podyplomowe Teologii (2-letnie)

Wykaz przedmiotów wraz z przypisaniem do każdego przedmiotu zakładanych efektów uczenia się i przykładową literaturą:

Przedmioty ścieżki specjalizacyjnej: Teologia historyczna

1. Nazwa przedmiotu: **Konwersatorium z teologii biblijnej I**

a) *Efekty uczenia się dla przedmiotu (opis) - po zakończonym kursie słuchacz:*

- *zna i rozumie:*

zasady interpretacji egzegetycznej tekstów biblijnych Starego Testamentu;
kontekst powstawania tekstów biblijnych, ich charakter i przesłanie;
wiodące tematy teologiczne poszczególnych ksiąg biblijnych Starego Testamentu;
główne osiągnięcia współczesnej biblistyki polskiej odnoszące się do Starego Testamentu;
metodologię badań biblistyki i teologii biblijnej.

- *potrafi:*

przyporządkować właściwe teksty biblijne Starego Testamentu poszczególnym zagadnieniom teologicznym;

przedstawić rozwój teologiczny idei mesjańskiej w poszczególnych księgach Starego Testamentu;
przeprowadzić szczegółową i pogłębioną egzegezę tekstów Starego Testamentu;
formułować zagadnienia badawcze dotyczące teologii biblijnej Starego Testamentu.

- *jest gotów do:*

przebiegnięcia analiz tekstów biblijnych Starego Testamentu zgodnie z metodologią badań biblijnych;

inspirowania działań związanych z ekumeniczną interpretacją przesłania tekstów biblijnych Starego Testamentu;

przebiegnięcia zasad etyki zawodowej nauczyciela religii, duszpasterza, katechety parafialnego;
korzystania z osiągnięć innych dyscyplin naukowych w interpretacjach tekstów biblijnych Starego Testamentu.

b) *Symbole efektów uczenia się dla studiów podyplomowych* – do których odnoszą się efekty uczenia się dla przedmiotu:

SP_W01, SP_W02, SP_W04, SP_W05, SP_U01, SP_U02, SP_U03, SP_U04, SP_U05, SP_K01, SP_K02, SP_K05

c) *Wkład pracy studenta* - punkty ECTS (1 ECTS = 25h) - 3

d) *Literatura:*

Chrostowski W., *Kamyk z procy Dawida. Jak czytać Pismo Święte? Z księdzem profesorem (...) rozmawia Tomasz Rowiński*. Kraków 2018

McDowell J., *Słowo natchnione przez Boga. O mocy i niezawodności Pisma Świętego*. Warszawa 2017

Jelonek T., *Biblia jako fenomen kulturowy*. Kraków 2012

Cottrell J., *Trudne pytania. Biblijne odpowiedzi. Wybrane zagadnienia chrześcijańskiej etyki biblijnej*. Warszawa 2005

2. Nazwa przedmiotu: Konwersatorium z teologii biblijnej II

b) Efekty uczenia się dla przedmiotu (opis) - po zakończonym kursie słuchacz:

- zna i rozumie:

zasady interpretacji egzegetycznej tekstów biblijnych Nowego Testamentu;
kontekst powstawania tekstów biblijnych Nowego Testamentu, ich charakter i przesłanie;
wiodące tematy teologiczne poszczególnych ksiąg biblijnych Nowego Testamentu;
główne osiągnięcia współczesnej biblistyki polskiej odnoszące się do Nowego Testamentu;
zasady prezentacji tekstów Nowego Testamentu w homiliach i katechezach.

- potrafi:

przyporządkować właściwe teksty biblijne Nowego Testamentu poszczególnym zagadnieniom teologicznym;

przeprowadzić szczegółową i pogłębioną egzegezę tekstów Nowego Testamentu;

formułować zagadnienia badawcze dotyczące teologii biblijnej Nowego Testamentu.

- jest gotów do:

przeprowadzenia analizy egzegetycznej tekstów biblijnych Nowego Testamentu zgodnie z metodologią badań biblijnych;

inspirowania ekumenicznych działań związanych z przesłaniem Nowego Testamentu;

przestrzegania zasad etyki zawodowej nauczyciela religii, duszpasterza, katechety parafialnego;

korzystania z osiągnięć innych dyscyplin naukowych w interpretacjach tekstów biblijnych Nowego Testamentu.

d) Literatura:

Czerski J., *Metodologia Nowego Testamentu*. Opole 2012

Ratzinger J., *Jezus z Nazaretu. Studia o chrystologii*. Lublin 2015

Chrostowski W., *Ojciec nasz. Dzieje i przesłanie Modlitwy Pańskiej*. Kraków 2019

Langkammer H., *Metodologia Nowego Testamentu*. Opole 1991

Ravasi G., *Trudne miejsca w Ewangelii. Skandalizujące słowa Jezusa*. Kielce 2018

3. Nazwa przedmiotu: Historia Kościoła na tle dziejów świata

a) Efekty uczenia się dla przedmiotu (opis) - po zakończonym kursie słuchacz:

- zna i rozumie:

wpływ idei chrześcijańskich na rozwój kultury w Europie i w innych miejscach na świecie;

znaczenie i wkład w rozwój życia społecznego najważniejszych postaci z dziejów Kościoła;

relacje chrześcijaństwa z innymi religiami oraz społeczeństwami na przestrzeni dziejów;

- potrafi:

wyszukać i przeanalizować źródła historyczne dziejów Kościoła;

dostrzec związki między faktami historycznymi a rozwojem teologii;

dokonać krytycznej oceny źródła historycznego.

- jest gotów do:

przygotowania opracowania naukowego kwestii teologicznych z zakresu Historii Kościoła;

podjęcia działań na rzecz zachowania chrześcijańskiego dziedzictwa kulturowego;

korzystania z osiągnięć innych dyscyplin naukowych w interpretowaniu dziejów Kościoła.

b) Symbole efektów uczenia się dla studiów podyplomowych – do których odnoszą się efekty uczenia się dla przedmiotu:

SP_W01, SP_W02, SP_W04, SP_W05, SP_U01, SP_U02, SP_U04, SP_U05, SP_K01, SP_K04, SP_K05

c) Wkład pracy studenta - punkty ECTS (1 ECTS = 25h) - 3

d) Literatura:

Banaszak M., *Historia Kościoła Katolickiego*, tom 1-4

Chadwick H., *Historia rozłamu Kościoła Wschodniego i Zachodniego. Od czasów apostołskich do soboru florenckiego*, Kraków 2009.

Curtis K., Lang S., Petersen R., *100 najważniejszych wydarzeń w historii chrześcijaństwa*, Toruń

do Uchwały Nr 23/RD_NT/WT/2020 Rady Naukowej Dyscypliny nauki teologiczne
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 29 maja 2020 r.

2005

Feuerstein-Praßer K., Metzger F., *Historia życia zakonnego. Od początków do naszych czasów*, Kielce 2009

Kumor B., *Historia Kościoła*, t. I-VIII, Lublin 2009

Orlandis J., *Kościół katolicki w II połowie XX wieku*, Radom 2007

Ożóg K., *966. Chrzest Polski*, Kraków-Warszawa 2016

Schatz K., *Sobory Powszechne. Punkty zwrotne w historii Kościoła*, Kraków 2002

Stehle H., *Tajna dyplomacja Watykanu. Papiestwo wobec komunizmu 1917-1991*, Warszawa 1993

Zieliński Z., *Papiestwo i papieże dwóch ostatnich stuleci*, Warszawa 1997

Żywczyński M., *Kościół i rewolucja francuska*, Warszawa 1996

4. Nazwa przedmiotu: **Konwersatorium z historii Kościoła**

a) *Efekty uczenia się dla przedmiotu (opis) - po zakończonym kursie słuchacz:*

- *zna i rozumie:* w pogłębionym stopniu główne osiągnięcia dyscyplin teologicznych z zakresu wybranej specjalizacji; w pogłębionym stopniu główne tendencje rozwojowe nauk teologicznych oraz powiązanie tych nauk z innymi dziedzinami wiedzy; zasady upowszechniania wyników działalności naukowej, także w trybie otwartego dostępu; w pogłębionym stopniu metodologię badań naukowych wybranej dyscypliny teologicznej

- *potrafi:* wyszukiwać i selekcjonować informacje z różnych źródeł oraz poddawać je krytycznej analizie, ocenie i interpretacji; dobrać i zastosować właściwe narzędzia badawcze, zwłaszcza zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne; upowszechniać wyniki działalności naukowej, uczestniczyć w dyskursie naukowym oraz popularyzować wiedzę; wykonywać zadania o charakterze badawczym, analizować krytycznie wyniki badań naukowych w wybranej dyscyplinie teologicznej

- *jest gotów do:* inspirowania działań na rzecz dialogu wewnątrzkościelnego, ekumenicznego i międzyreligijnego; rozwijania dorobku zawodowego oraz rozwijania i przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz podejmowania działań na rzecz przestrzegania tych zasad; uczestniczenia w działaniach na rzecz zachowania chrześcijańskiego i narodowego dziedzictwa kulturowego; uznawania znaczenia wiedzy z zakresu teologii i innych dyscyplin naukowych w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych;

b) *Symbolne efektów uczenia się dla studiów podyplomowych – do których odnoszą się efekty uczenia się dla przedmiotu:*

SP_W01, SP_W02, SP_W04, SP_W05, SP_U01, SP_U02, SP_U04, SP_U05, SP_K01, SP_K02, SP_K04, SP_K05

c) *Wkład pracy studenta - punkty ECTS (1 ECTS = 25h) - 3*

d) *Literatura:*

Banaszak M., *Historia Kościoła Katolickiego*, tom 1-4.

Chélini J., *Dzieje religijności w Europie zachodniej w średniowieczu*, Warszawa 1996

Euzebiusz z Cezarei, *Historia Kościelna*, Kraków 2013

Historia Kościoła, red. L.J. Rogier, R. Aubert, M.D. Knowles, t. 1-5, Warszawa 1984-1988

Księga tysiąclecia katolicyzmu w Polsce, t. I-III, red. M. Rechowicz, Lublin 1969

Kumor B., *Historia Kościoła*, t. I-VIII, Lublin 2009

Schatz K., *Sobory Powszechne. Punkty zwrotne w historii Kościoła*, Kraków 2002

Świat Bizancjum, red. C. Morrisson, t.1-3, Kraków 2007, 2011, 2013.

Zieliński Z., *Papiestwo i papieże dwóch ostatnich stuleci*, Warszawa 1997

5. Nazwa przedmiotu: **Teologia biblijna**

a) *Efekty uczenia się dla przedmiotu (opis) - po zakończonym kursie słuchacz:*

- *zna i rozumie:* w pogłębionym stopniu główne osiągnięcia dyscyplin teologicznych z zakresu

wybranej specjalizacji, w pogłębionym stopniu główne tendencje rozwojowe nauk teologicznych oraz powiązanie tych nauk z innymi dziedzinami wiedzy, w pogłębionym stopniu religijne, społeczne, etyczne i moralne dylematy współczesnej cywilizacji; zasady upowszechniania wyników działalności naukowej, także w trybie otwartego dostępu, w pogłębionym stopniu metodologię badań naukowych wybranej dyscypliny teologicznej

- *potrafi*: wyszukiwać i selekcjonować informacje z różnych źródeł oraz poddawać je krytycznej analizie, ocenie i interpretacji; dobrać i zastosować właściwe narzędzia badawcze, zwłaszcza zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne; upowszechniać wyniki działalności naukowej, uczestniczyć w dyskursie naukowym oraz popularyzować wiedzę; wykonywać zadania o charakterze badawczym, analizować krytycznie wyniki badań naukowych w wybranej dyscyplinie teologicznej;

- *jest gotów do*: inspirowania działań na rzecz dialogu wewnątrzkościelnego, ekumenicznego i międzyreligijnego; rozwijania dorobku zawodowego oraz rozwijania i przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz podejmowania działań na rzecz przestrzegania tych zasad; wypełniania obowiązków społecznych i uczestniczenia w różnych formach działalności Kościoła lokalnego i powszechnego; uznawania znaczenia wiedzy z zakresu teologii i innych dyscyplin naukowych w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych

b) *Symbole efektów uczenia się dla studiów podyplomowych – do których odnoszą się efekty uczenia się dla przedmiotu:*

SP_W01, SP_W02, SP_W03, SP_W04, SP_W05, SP_U01, SP_U02, SP_U04, SP_U05, SP_K01, SP_K02, SP_K03, SP_K05

c) *Wkład pracy studenta - punkty ECTS (1 ECTS = 25h) - 3*

d) *Literatura:*

Brown R.E., Donahue J.R., Senior D., Collins A.Y., *Zarys teologii Nowego Testamentu*, w: *Katolicki Komentarz Biblijny*, red. R.E. Brown, J.A. Fitzmyer, R.E. Murphy, Warszawa 2001, s. 2092-2131

Gnilka J., *Teologia Nowego Testamentu*, Kraków 2002

McKenzie J.L., *Zarys teologii Starego Testamentu*, w: *Katolicki Komentarz Biblijny*, red. R.E. Brown, J.A. Fitzmyer, R.E. Murphy, Warszawa 2001, s. 1990-2034

Papieska Komisja Biblijna: *Naród żydowski i jego Świąte Pisma w Biblii chrześcijańskiej*, Kielce 2002
Sikora A.R., „Zobaczył i uwierzył” (J20,8). *Droga wiary umiłowanego ucznia Jezusa w ujęciu egzegezy teologicznej*, Poznań 2012

Słownik Teologii Biblijnej, red. X. Leon-Dufour, Poznań-Warszawa 1982

6. Nazwa przedmiotu: **Aktualność nauczania ojców Kościoła**

a) *Efekty uczenia się dla przedmiotu (opis) - po zakończonym kursie słuchacz:*

- *zna i rozumie*: w pogłębionym stopniu główne osiągnięcia dyscyplin teologicznych z zakresu wybranej specjalizacji; w pogłębionym stopniu główne tendencje rozwojowe nauk teologicznych oraz powiązanie tych nauk z innymi dziedzinami wiedzy; w pogłębionym stopniu religijne, społeczne, etyczne i moralne dylematy współczesnej cywilizacji; zasady upowszechniania wyników działalności naukowej, także w trybie otwartego dostępu; w pogłębionym stopniu metodologię badań naukowych wybranej dyscypliny teologicznej

- *potrafi*: wyszukiwać i selekcjonować informacje z różnych źródeł oraz poddawać je krytycznej analizie, ocenie i interpretacji; dobrać i zastosować właściwe narzędzia badawcze, zwłaszcza zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne; podejmować autonomiczne działania w zakresie planowania własnego rozwoju oraz inspirowania rozwoju innych; upowszechniać wyniki działalności naukowej, uczestniczyć w dyskursie naukowym oraz popularyzować wiedzę; wykonywać zadania o charakterze badawczym, analizować krytycznie wyniki badań naukowych w wybranej dyscyplinie teologicznej

- *jest gotów do*: inspirowania działań na rzecz dialogu wewnątrzkościelnego, ekumenicznego i międzyreligijnego; rozwijania dorobku zawodowego oraz rozwijania i przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz podejmowania działań na rzecz przestrzegania tych zasad; wypełniania obowiązków społecznych i uczestniczenia w różnych formach działalności Kościoła lokalnego i powszechnego; uczestniczenia w działaniach na rzecz zachowania chrześcijańskiego i narodowego dziedzictwa kulturowego; uznawania znaczenia wiedzy z zakresu teologii i innych

do Uchwały Nr 23/RD_NT/WT/2020 Rady Naukowej Dyscypliny nauki teologiczne
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 29 maja 2020 r.

dyscyplin naukowych w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych

b) *Symbole efektów uczenia się dla studiów podyplomowych – do których odnoszą się efekty uczenia się dla przedmiotu:*

SP_W01, SP_W02, SP_W03, SP_W04, SP_W05, SP_U01, SP_U02, SP_U04, SP_U05, SP_K01, SP_K02, SP_K03, SP_K04, SP_K05

c) *Wkład pracy studenta - punkty ECTS (1 ECTS = 25h) - 3*

d) *Literatura:*

Benedykt XVI, *Mistrzowie duchowi. Ojcowie i pisarze pierwszego tysiąclecia*, Poznań 2009

Borkowska M., *Twarze Ojców Pustyni*, Tyniec 2013

Czyżewski B., Kieling M., Wygralak P., *Praktyczne wskazania dla duchownych w literaturze patrystycznej i w prawodawstwie synodalnym*. Teologia Patrystyczna t. 15, Poznań 2018

Godność chrześcijanina w nauczaniu Ojców Kościoła, red. Fr. Drączkowskiego, J. Pałuckiego, Lublin 1996

Śpidlik T., Gargano I., Grossi V., *Duchowość Ojców Kościoła*, Kraków 2004

Śpidlik T., *Modlitwa według tradycji chrześcijańskiego Wschodu*, Kraków 2006

7. Nazwa przedmiotu: **Konwersatorium z teologii patrystycznej**

a) *Efekty uczenia się dla przedmiotu (opis) - po zakończonym kursie słuchacz:*

- *zna i rozumie:* w pogłębionym stopniu główne osiągnięcia dyscyplin teologicznych z zakresu wybranej specjalizacji; w pogłębionym stopniu główne tendencje rozwojowe nauk teologicznych oraz powiązanie tych nauk z innymi dziedzinami wiedzy; zasady upowszechniania wyników działalności naukowej, także w trybie otwartego dostępu; w pogłębionym stopniu metodologię badań naukowych wybranej dyscypliny teologicznej

- *potrafi:* wyszukiwać i selekcjonować informacje z różnych źródeł oraz poddawać je krytycznej analizie, ocenie i interpretacji; dobrać i zastosować właściwe narzędzia badawcze, zwłaszcza zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne; upowszechniać wyniki działalności naukowej, uczestniczyć w dyskursie naukowym oraz popularyzować wiedzę; wykonywać zadania o charakterze badawczym, analizować krytycznie wyniki badań naukowych w wybranej dyscyplinie teologicznej

- *jest gotów do:* inspirowania działań na rzecz dialogu wewnątrzkościelnego, ekumenicznego i międzyreligijnego; rozwijania dorobku zawodowego oraz rozwijania i przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz podejmowania działań na rzecz przestrzegania tych zasad; uczestniczenia w działaniach na rzecz zachowania chrześcijańskiego i narodowego dziedzictwa kulturowego; uznawania znaczenia wiedzy z zakresu teologii i innych dyscyplin naukowych w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych

b) *Symbole efektów uczenia się dla studiów podyplomowych – do których odnoszą się efekty uczenia się dla przedmiotu:*

SP_W01, SP_W02, SP_W04, SP_W05, SP_U01, SP_U02, SP_U04, SP_U05, SP_K01, SP_K02, SP_K04, SP_K05

c) *Wkład pracy studenta - punkty ECTS (1 ECTS = 25h) - 3*

d) *Literatura:*

Źródła:

Pisma Starochrześcijańskich Pisarzy, Warszawa 1969

Pisma Ojców Kościoła, Poznań 1924

Biblioteka Ojców Kościoła, Kraków 1992

Źródła Monastyczne, Kraków 1993

Źródła Myśli Teologicznej, Kraków 1996

Opracowania:

Kelly J.N.D., *Początki doktryny chrześcijańskiej*, Warszawa 1988

Pietras H., *Początki teologii Kościoła*, Kraków 2007

Starowieyski M., Szymusiak J.M., *Nowy słownik wczesnochrześcijańskiego piśmiennictwa*, Poznań 2018

8. Nazwa przedmiotu: **Biblia w duszpasterstwie**

a) *Efekty uczenia się dla przedmiotu (opis) - po zakończonym kursie słuchacz:*

- *zna i rozumie:* w pogłębionym stopniu główne osiągnięcia dyscyplin teologicznych z zakresu wybranej specjalizacji; w pogłębionym stopniu główne tendencje rozwojowe nauk teologicznych oraz powiązanie tych nauk z innymi dziedzinami wiedzy; zasady upowszechniania wyników działalności naukowej, także w trybie otwartego dostępu; w pogłębionym stopniu metodologię badań naukowych wybranej dyscypliny teologicznej

- *potrafi:* wyszukiwać i selekcjonować informacje z różnych źródeł oraz poddawać je krytycznej analizie, ocenie i interpretacji; dobrać i zastosować właściwe narzędzia badawcze, zwłaszcza zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne; podejmować autonomiczne działania w zakresie planowania własnego rozwoju oraz inspirowania rozwoju innych; upowszechniać wyniki działalności naukowej, uczestniczyć w dyskursie naukowym oraz popularyzować wiedzę; wykonywać zadania o charakterze badawczym, analizować krytycznie wyniki badań naukowych w wybranej dyscyplinie teologicznej

- *jest gotów do:* inspirowania działań na rzecz dialogu wewnątrzkościelnego, ekumenicznego i międzyreligijnego; rozwijania dorobku zawodowego oraz rozwijania i przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz podejmowania działań na rzecz przestrzegania tych zasad; wypełniania obowiązków społecznych i uczestniczenia w różnych formach działalności Kościoła lokalnego i powszechnego; uznawania znaczenia wiedzy z zakresu teologii i innych dyscyplin naukowych w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych

b) *Symbole efektów uczenia się dla studiów podyplomowych – do których odnoszą się efekty uczenia się dla przedmiotu:*

SP_W01, SP_W02, SP_W04, SP_W05, SP_U01, SP_U02, SP_U03, SP_U04, SP_U05, SP_K01, SP_K02, SP_K03, SP_K05

c) *Wkład pracy studenta - punkty ECTS (1 ECTS = 25h) - 3*

d) *Literatura:*

Benedykt XVI, *Adhortacja apostolska Verbum Domini. O Słowie Bożym w życiu i misji Kościoła*, Kraków 2010

Borghi E., *Czytać Biblię dziś*, Ząbki 2004

Interpretacja Biblii w Kościele. Dokument Papieskiej Komisji Biblijnej z komentarzem biblistów polskich, Warszawa 1999

Kamiński R., *Metody czytania Pisma Świętego w kościele domowym i małych grupach religijnych*, „Homo Dei” 3-4 (1990), s. 230-255

Kucharski J., *Dzieło Biblijne im. Jana Pawła II nowym wyzwaniem i szansą dla współczesnego duszpasterstwa*, w: „Kronika Diecezji Radomskiej”, 17 (2008), nr 3 (67), s. 379-392

Masini M., *Wprowadzenie do Lectio Divina. Teologia, metoda, duchowość, praktyka*, Kraków 2001.

Romaniuk K., *Małżeństwo i rodzina w Biblii*, Katowice 1981

Zevini G., *Lectio Divina we wspólnocie chrześcijańskiej. Duchowość – metoda – praktyka*, Kraków 2004